

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

251

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-926 din 17.02.2022
La nr. 202 din 02.02.2022

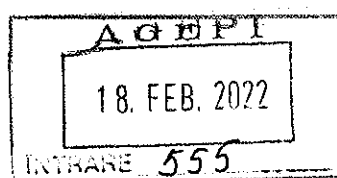
**Agencia de Stat pentru Proprietate
Intelectuală**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe .

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 12 (doisprezece) file.

Director

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7737 din 17.02.2022

la proiectul de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

La etapa expertizei anticorupție a proiectului, pe pagina web oficială a autorității nu a fost identificat *Anunțul privind inițierea elaborării proiectului*, fapt care denotă neîntrunirea exigenței prescrise de art.8 lit.a) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

În acest context, se accentuează faptul că potrivit exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.20 alin.(1) lit.a) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017: *(1) Principale etape ale legiferării sînt: a) publicarea anunțului privind inițiativa de elaborare a actului normativ și publicarea studiului de cercetare;*”.

Autorul a pus la dispoziția părților interesate proiectul deciziei elaborate și materialele aferente acestuia, or acestea se regăsesc pe pagina web oficială a autorului, după cum urmează: <https://agepi.gov.md/ro/projects/proiecte-de-acte-normative-dac>.

Totodată, prin anunț public plasat pe pagina web oficială a autorității, autorul a lansat procedura consultărilor publice pe marginea proiectului prenotat, după cum urmează <https://agepi.gov.md/ro/news/consult%C4%83ri-publice-pe-marginea-proiectului-legii-privind-dreptul-de-autor-%C8%99i-drepturile-conexe>, solicitînd implicarea activă a tuturor subiecților interesați prin prezentarea opiniilor și propunerilor la textul proiectului.

Deasemenea, autorul a elaborat și a publicat pe pagina web oficială a autorității *Sinteza recomandărilor* parvenite în procesul de consultare publică a proiectului elaborat. Analiza poziției autorului, reflectate de *Sinteza recomandărilor*, denotă faptul că majoritatea recomandărilor parvenite în procesul de consultare publică a proiectului, au fost respinse de către autor, fapt care poate determina existența în spațiul public a unei reticențe a subiecților destinatari ai normelor propuse vis-a-vis de redacția propusă a proiectului.

Totodată, pagina web oficială a autorului nu reflectă informații relevante pe marginea organizării unor dezbateri publice a proiectului în redacția propusă. Se remarcă faptul că potrivit art.32 alin.(3) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017: *„Concomitent sau înainte de transmiterea spre avizare, proiectul actului normativ este supus consultării publice în modul stabilit de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional”*.

În acest context, de referință sunt prevederile art.11 al Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008, potrivit căroră: *(1) Consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate se asigură de către autoritatea publică responsabilă de elaborarea proiectului de decizie prin următoarele modalități: dezbatere publice, audieri publice, sondaj de opinie, referendum, solicitarea opiniilor experților în domeniu, crearea grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc cu participarea reprezentanților societății civile.*

(2) Consultarea se efectuează:

a) la inițiativa autorității publice responsabile de elaborarea proiectului de decizie;

b) la inițiativa unei alte autorități publice, conform competenței;

c) la propunerea cetățeanului, asociației constituite în corespundere cu legea, altei părți interesate.

În lumina celor expuse supra, se evidențiază faptul că în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate parțial rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de cadrul normativ relevant. Prin urmare, ținînd cont de necesitatea implementării constante de către autori a rigorilor statuate de cadrul normativ întru transparentizarea proceselor decizionale, se recomandă autorului organizarea unor acțiuni suplimentare de consultare a proiectului de decizie elaborat (*dezbatere publice, audieri publice, sondaj de opinie, referendum, solicitarea opiniilor experților în domeniu, crearea grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc cu participarea reprezentanților societății civile*).

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative a proiectului, scopul acestuia este armonizarea prevederilor legislației naționale cu acquisul comunitar relevant, oferirea unui grad ridicat de protecție autorilor și titularilor de drepturi de autor și conexe, prin instituirea unui cadru legal care oferă posibilitatea valorificării operelor și altor obiecte protejate de aceste drepturi, de a stabili un mecanism clar de colectare, repartizare și achitare a remunerației de către organizațiile de gestiune colectivă și responsabilizarea tuturor părților implicate în acest proces, precum și de a spori gradul de transparență în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului, promovează interesul subiecților titulari de drepturi de autor și drepturi conexe, prin tentativa de a revizui și ajusta cadrul normativ național la prevederile acquisului comunitar. Totodată, ținând cont de insuficiența justificării reformatării inițiate, riscurile aferente corupției regulatorii și deficiențele redacției propuse a proiectului (conform analizei din compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție), se accentuează riscul prejudicierii intereselor titularilor de drepturi de autor și drepturi conexe, fapt care nu corespunde interesului public (în sensul prevăzut de Legea integrității nr.82 din 25 mai 2017).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- denumirea sau numele autorului și a participanților la elaborarea proiectului actului normativ (Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; dna Irina Lucan-Arjoca, expert în cadrul proiectului UE). În acest sens, se apreciază ca fiind relevantă suplimentarea spectrului de argumente expuse vis-a-vis de procedura de selectare a expertului implicat și nemijlocit competențele acestuia);
- Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ, temeiul legal (i) necesitatea armonizării prevederilor legislației din acest domeniu la reglementările acquisului comunitar relevant; ii) obiectivele stabilite în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.235/2021 (acțiunea de la pct.19.5.1.) și pct.291 din Planul național de acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere RM-UE pentru anii 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1472/2016); iii) urmare analizei Raportului elaborat de către dna Irina Lucan-Arjoca, expert în cadrul proiectului UE (<http://agepi.gov.md/ro/news/raport-de-evaluare-legii-nr-1392010-privind-dreptul-de-autor-%C5%9Fi-drepturile-conexe>);
- Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (gradul de compatibilitate a prevederilor ce se conțin în proiectul legii cu actele UE menționate supra, este reflectat în tabelele de concordanță, elaborate pe fiecare Directivă în parte și care constituie parte integrantă a setului de materiale prezentate de către

autor);

- *Principalele prevederi* ale proiectului și evidențierea elementelor noi (i) Atribuțiile AGEPI în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe; ii) Condițiile de protecție a operelor și obiectelor drepturilor conexe; iii) Excepțiile și limitările exercitării dreptului de autor și drepturilor conexe; iv) Revizuirea sistemului de gestiune a dreptului de autor și a drepturilor conexe; v) Gestiunea drepturilor de autor și a drepturilor conexe; vi) Stabilirea tarifelor conform metodologiilor negociate; vii) Colectorul și structura comună de colectare; viii) Comisionul de gestiune colectivă; etc.). Prevederile propuse, presupun o reformatare amplă a cadrului normativ de reglementare a drepturilor de autor și conexe, prezumînd o reorganizare a Oficiului național de proprietate intelectuală (cumularea de către acesta a competențelor elaborare, control și sancționare, dublarea, sub unele aspecte, a atribuțiilor exercitate de către alte entități (ASP), etc.). Totodată, spectrul de argumente invocate de către autor întru justificarea relevanței atribuirii și exercitării atribuțiilor în speță de către entitatea publică vizată, este insuficient și nu asigură valoarea probantă necesară.

- *Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare* (potrivit notei de argumentare a proiectului, acesta se încadrează perfect în cadrul normativ în vigoare. Ulterior adoptării, în termen de șase luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, urmează a fi elaborat cadrul normativ subsecvent în temeiul normelor primare astfel stabilite). În acest sens, se accentuează faptul că reieșind din normele de tehnică legislativă relevante, întru asigurarea stabilității raporturilor juridice reglementate și predictabilității reglementării domeniului, se impune necesitatea elaborării și promovării concomitente a amendamentelor corespunzătoare la cadrul normativ conex. Elaborarea și promovarea concomitentă a amendamentelor la cadrul normativ conex, cu justificarea disjungerii unor atribuții și atribuirii acestora în competența funcțională a AGEPI, va permite justificare coerentei reformei inițiate.

Prin urmare, deși nota informativă a proiectului a fost structurată potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, se impune necesitatea suplimentării spectrului de argumente expuse în susținerea inerenței reformei în speță și aprecierii juste a relevanței reformatării, în formula propusă, a cadrului normativ special de reglementare a drepturilor de autor și conexe. În acest context, urmează fi inclusiv apreciată și reflectată practica comunitară/internațională de reglementare a competenței funcționale a Oficiului național de proprietate intelectuală.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”. Potrivit notei de argumentare a proiectului, implementarea acestuia nu necesită cheltuieli financiare.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Prevederile proiectului, urmează a fi revăzute prin prisma exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, or analiza redacției propuse, denotă unele deficiențe, care atribuie caracter incert normelor juridice și respectiv proceselor administrative reglementate (utilizarea unor formule ambigui, terminologie neuniformă). Carențele în speță, a fost analizată minuțios în conținutul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție, cu înaintarea recomandărilor de rigoare.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Prevederile proiectului presupun o reformatare amplă a cadrului normativ de reglementare a drepturilor de autor și conexe, prezumînd o reorganizare a Oficiului național de proprietate intelectuală contrar principiilor de reglementare a activității autorităților administrației publice centrale de specialitate stabilite de prevederile Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr.98 din 04 mai 2012. Aspectele date au fost analizate minuțios în cadrul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție, cu înaintarea recomandărilor de rigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile propuse vizează competența funcțională și activitatea entităților publice/agenților publici (Oficiului național de proprietate intelectuală), determinînd *i)*cumularea de către acesta a competențelor elaborare, control și sancționare, *ii)*dublarea, sub unele aspecte, a atribuțiilor exercitate de către alte entități (ASP), *iii)*exercitarea unor atribuții specifice unei autorități de integritate (de cumulare și analiza a declarațiilor anuale prezentate de către Directorul general și membrii Consiliului OCG), etc).

Analiza prevederilor propuse, denotă multiple riscuri de corupție aferente corupției regulatorii și admiterea incidentelor de integritate/manifestărilor de corupție de către agenții publici/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, în contextul exercitării atribuțiilor de serviciu de către agenții publici. Carențele prenotate, au fost analizate în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție, cu înaintarea recomandărilor de rigoare.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

Art.4 alin.(1) lit.a), g), k), m); art.84 alin.(5); art.106

Articolul 4. Atribuții ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe

(1) Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare – AGEPI):

a) elaborează și asigură, în limitele competenței sale, promovarea propunerilor referitoare la cadrul normativ privind protecția, exercitarea și implementarea dreptului de autor, a drepturilor conexe și a altor drepturi protejate de prezenta lege;

g) revocă, anulează, retrage sau modifică deciziile de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare;

k) efectuează controale anuale și speciale privind activitatea organizațiilor de gestiune colectivă și structurilor comune de colectare;

m) dispune retragerea calității de colector stabilită conform art. 103, suspendarea activității organizației de gestiune colectivă și structurii de colectare;

Articolul 84. Avizarea organizațiilor de gestiune colectivă

(5) Organizațiile de gestiune colectivă avizate sunt supuse controlului AGEPI, în condițiile art.106.

Articolul 106. Controlul activității organizațiilor de gestiune colectivă

(1) Controlul activității organizațiilor de gestiune colectivă se efectuează de AGEPI, cu posibilitatea atragerii, după caz, a unor specialiști/experti din exterior, conform procedurilor stabilite prin ordinul Directorului General al AGEPI.

(2) Procedura de control, precum și documentele pe care organizațiile de gestiune colectivă trebuie să le prezinte sunt stabilite prin hotărâre de guvern.

(3) AGEPI efectuează o dată pe an controlul general al activității organizației de gestiune colectivă. În perioada dintre două controale generale anuale, AGEPI are dreptul să efectueze controale speciale în baza sesizărilor înaintate de titularii de drepturi, inclusiv de membrii organizației și de utilizatori, sau parvenite din alte surse relevante, care conțin informații ce produc dubii rezonabile cu privire la corespunderea activității organizației cu prevederile prezentei legi, ale altor acte normative relevante și ale statutelor proprii.

(4) Controlul anual și special efectuat de AGEPI se desfășoară numai cu notificarea prealabilă a organizației de gestiune colectivă controlate, cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de efectuarea acestuia.

(8) În cazul depistării unor nereguli, în baza concluziilor cuprinse în actul de control, AGEPI acordă un termen de intrare în legalitate pentru soluționarea neregulilor, precum și comunică actul de control către Adunarea Generală a organizației de gestiune colectivă controlate, care îl va dezbate în prima ședință ordinară.

Obiecții:

Prim-plan, se evidențiază faptul că aprobarea prevederilor art.4 alin.(1) lit.a), k), în redacția propusă va determina exercitarea cumulativă de către AGEPI a unui spectru largit de atribuții (cumularea competențelor de a stabili rigori, a controla aplicarea lor și de a sancționa), fapt care nu corespunde principiilor de reglementare a activității autorităților administrației publice centrale de specialitate stabilite de prevederile Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr.98 din 04 mai 2012.

Potrivit legii prenotate, administrația publică centrală de specialitate își desfășoară activitatea cu respectarea principiilor:

- delimitării funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de funcțiile de implementare a acestora;
- atribuire clară a responsabilităților și competențelor, evitând ambiguitatea, dublarea și suprapunerea acestora.

Investirea unei autorități executive cu competențe de a stabili reguli, de a verifica respectarea lor și de a

pedepsi subiecții de drept pentru încălcarea acestor reguli, poate determina multiple riscuri de corupție aferente activității entității publice. Coruptibilitatea acestui element are două laturi. Pe de o parte, entitatea/agentul public poate promova sau prejudicia abuziv, cu intenții corupte, interesele anumitor persoane ținute să aplice regulile stabilite de autoritatea respectivă. Pe de altă parte, persoanele obligate să respecte regulile impuse de entitate, pot fi tentate să corupă exponenții acestei autorități pentru a evita controlul sau sancționarea, deoarece toate competențele sunt cumulate de către entitatea publică.

În contextul dat, se impune necesitatea revizuirii sub aspect conceptual, a statutului și spectrului de atribuții prescris entității publice vizate (AGEPI) cu scopul excluderii riscurilor aferente cumulării competențelor de a stabili rigori, a controla aplicarea lor și de a sancționa nerespectarea acestora.

Subsidiar, se accentuează faptul că analiza normelor propuse de reglementare a atribuțiilor de control, denotă multiple carențe care pot determina riscuri de corupție aferente proceselor reglementate. Riscurile în speță sunt determinate de:

- *omiterea reglementării mecanismului de selectare/implicare a specialiștilor din exterior* în cadrul proceselor de control – autorul, în acest sens a stabilit o normă de blanchetă defectuoasă, atribuind în acest sens AGEPI competența de a reglementa aspectele date printr-un act normativ departamental. În acest context, se accentuează riscurile aferente aprobării normelor de blanchetă defectuoase (contribuie la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi etc.), care pot distorsiona scopul controlului desfășurat.

- *omiterea reglementării obiectului controlului, metodologiei de planificare a controlului și criteriilor de risc aplicate domeniului de control în cauză;*

- reglementarea insuficientă a consecințelor controlului;

- utilizarea unei sintagmei ambigue în contextul reglementării temeiului inițierii unui control special „sesizărilor care conțin informații ce produc dubii rezonabile”. Sub acest aspect, se remarcă prevederile corespondente ale Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr.131 din 08 iunie 2012, ce vizează controalele inopinate, or potrivit art.19 al Legii prenotate:

(1) Organul de control poate decide efectuarea controalelor inopinate asupra unei persoane, în baza evaluării riscurilor, precum și poate emite inspectorului delegație de control, doar în cazul:

2) deținerii informațiilor/indiciilor, susținute prin probe aflate în posesia organelor de control, despre existența situațiilor de avarie, incident sau încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță care prezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor, [...]

Recomandări:

Prevederile proiectului urmează a fi revizuite sub aspect conceptual cu excluderea cumulării de către AGEPI a competențelor de a stabili reguli, de a verifica respectarea lor și de a pedepsi subiecții de drept pentru încălcarea acestor reguli.

Revizuirea în speță urmează a fi efectuată ținând cont de efortul i) constant depus de către autorități în contextul optimizării cadrului normativ ce vizează controlul de stat și nemijlocit a numărului organelor de control ii) insuficiența argumentării de către autor a necesității imperioase exercitării atribuțiilor de control de către AGEPI și iii) coroborând cu riscurile de corupție aferente exercitării de către AGEPI a procedurilor de control conform redacție propuse a proiectului.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Cumularea competențelor de a stabili rigori, a controla aplicarea lor și de a sancționa
- Atribuții extensive de reglementare
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Norme de blanchetă defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - trafic de influență

- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 2 -

Art.4 alin.(1) lit.c)

Articolul 4. Atribuții ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe

(1) Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare – AGEPI):

[...] c) acumulează informațiile necesare, desfășoară activități de instruire și consultări pentru informarea ministerelor, a altor autorități administrative centrale, a autorităților judecătorești și a altor instituții, a titularilor de drepturi și a utilizatorilor despre importanța și aspectele legale și practice ale protecției, exercitării și implementării dreptului de autor, a drepturilor conexe și a altor drepturi protejate de prezenta lege, elaborînd și distribuind în acest scop materiale informative, organizînd campanii de informare și colaborînd activ cu mass-media;

Obiecții:

Prevederile propuse, operează cu sintagma „acumulează informațiile necesare”, care atribuie caracter incert spectrului de informații acumulate de către entitatea publică responsabilă în contextul exercitării prerogativelor de putere publică. Adoptarea normei în redacția propusă, creează precondiții pentru interpretarea extensivă a acesteia, arogarea și exercitarea unor atribuții excesive de către entitate publică/agenții publici responsabili de implementarea normei.

Carența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor generale de tehnică legislativă stabilite atât de prevederile art.54 lit.a), f) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, cât și de cadrul normativ special de reglementare a atribuțiilor agenților publici. Potrivit cadrului normativ de reglementare a serviciului public, funcția publică presupune ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică (sub acest aspect sunt relevante prevederile Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04 iulie 2008 și prevederile Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr.98 din 04 mai 2012).

În contextul celor expuse supra, se accentuează riscul admiterii unor incidente de integritate/manifestări de corupție de către agenții publici responsabili de implementarea normei/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, în contextul delimitării spectrului de informații acumulate și alte riscuri aferente stocării și utilizării ulterioare a acesteia.

Totodată, se accentuează faptul că aprobarea normei în redacția propusă, poate obstrucționa investigarea eventualelor acțiuni abuzive săvârșite de către agenții publici responsabili de implementarea normei/persoanelor care au/susțin că au influență asupra acestora, cu cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Recomandări:

Revizuirea normei propuse sub aspect conceptual din perspectiva relevanței instituirii competenței de acumulare a informațiilor necesare. Aprobarea competenței în speță, poate fi admisă doar cu condiția justificării necesității indispensabile instituirii acesteia și reglementării exhaustive a categoriilor de informații ce pot fi acumulate în acest sens de către entitatea publică, procedurilor de stocare utilizare ulterioară a informației, drepturile și obligațiile agenților publici în legătură cu procesare informațiilor în cauză și a subiecților vizați de informațiile în speță.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:

<ul style="list-style-type: none"> ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive 	<ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - trafic de influență - conflict de interese și/sau favoritism - influențare necorespunzătoare ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu
---	---

- 3 -

Art.4 alin.(1) lit.f)-i); Art.83 alin.(3), art.84 alin.(1)-(4); (6); art.85 alin.(2)

Articolul 4. Atribuții ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe

(1) Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare – AGEPI):

[...] f) avizează înființarea organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare;

g) revocă, anulează, retrage sau modifică deciziile de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare;

h) emite aviz asupra propunerilor de modificare a statutului organizației de gestiune colectivă;

i) emite aviz asupra proiectelor de metodologii elaborate în conformitate cu prezenta lege;

Articolul 83. Înființarea și funcționarea organizațiilor de gestiune colectivă

(3) Organizațiile de gestiune colectivă își desfășoară activitatea în conformitate cu prezenta lege, alte acte normative relevante ale Republicii Moldova, în baza propriului statut, în limitele împuternicirilor care i-au fost delegate de titularii dreptului de autor sau ai drepturilor conexe și cu decizia de avizare emisă de AGEPI, în condițiile prezentei legi.

Articolul 84. Avizarea organizațiilor de gestiune colectivă

(1) În vederea organizării și funcționării în calitate de organizație de gestiune colectivă, AGEPI, prin decizie a directorului general, avizează asociațiile care au personalitate juridică, fiind înregistrate în conformitate cu prevederile legislației, au sediul în Republica Moldova și îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: [...]

(2) În scopul confirmării întrunirii condițiilor specificate la alin. (1), organizațiile depun la AGEPI documente și informații relevante, care nu se restituie asociațiilor.

(3) AGEPI refuză avizarea asociațiilor care nu îndeplinesc cumulativ condițiile specificate la alin. (1) și/sau nu depun documentele și informațiile specificate la alin.(2)

(4) Deciziile prevăzute la alin. (1) se emit în termen de 15 zile de la solicitare și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în termen de 5 zile de la emitere

(6) Deciziile cu privire la avizarea organizațiilor de gestiune colectivă pot fi contestate în modul stabilit de legislație

Articolul 85. Statutul organizației de gestiune colectivă

(2) Orice propunere de modificare a statutului se supune avizării AGEPI, cu două luni înainte de Adunarea Generală a organizației de gestiune colectivă în cadrul căreia modificarea urmează să fie aprobată. AGEPI eliberează avizul în termen de 15 zile lucrătoare de la solicitare. În cazul în care avizul este negativ, acesta trebuie motivat.

Obiecții:

Exercitarea atribuțiilor citate supra, de facto vizează eliberarea multiplelor acte permissive organizației de gestiune colectivă pentru diferite etape ale activității acesteia.

Prim-plan, se evidențiază faptul că prevederile propuse, sunt neclare sub aspectul identificării caracterului

avizelor emise de către AGEPI (obligatoriu/consultativ) și a esenței aspectelor examinate în contextul emiterii acestora, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art. 54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. Totodată, deficiența în speță poate determina incertitudine la etapa implementării normelor și riscuri de corupție aferente proceselor administrative reglementate.

Deasemenea, se accentuează faptul că organizația necomercială, în virtutea prevederilor Legii 86/2020, este supusă înregistrării de stat de către ASP și dobândește personalitate juridică din momentul înregistrării de stat (prin care se certifică întrunirea condițiilor prescrise de lege pentru înființarea/înregistrarea și activarea ulterioară a acesteia). Astfel, ținând cont de aspectul prenotat, nu este clar scopul și relevanța obținerii unui aviz suplimentar de la AGEPI în contextul înființării organizațiilor de gestiune colectivă/structurilor comune de colectare sau modificării statutului organizației de gestiune colectivă.

Totodată, se menționează faptul că stabilirea obligației subiecților vizați de a obține acte permissive, accentuează riscuri de corupție aferente corupției regulatorii și admiterea incidentelor de integritate/manifestărilor de corupție de către agenții publici/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, în contextul exercitării atribuțiilor în speță de către entitatea publică.

Deficiențele în speță, sunt accentuate de insuficiența de reglementare a aspectelor procedurale de realizare a acțiunilor prenotate (termene ambigui de realizare a proceselor administrative – calendaristice/lucrătoare; omiterea concretizării mecanismului de contestare a deciziilor AGEPI și utilizarea unei norme de trimitere în acest sens; reglementarea ambiguă a spectrului de acte confirmative ce urmează a fi depuse de către OCG la AGEPI în contextul confirmării condițiilor prestabilite de art.84 alin.(1) și utilizarea unei formule ambigue, care admite interpretarea extensivă a normei și exercitarea unor atribuții excesive de către entitatea publică, etc.; lipsa unor prevederi exhaustive de reglementare a procedurilor administrative relevante și a temeiurilor exercitării atribuției de revocare, anulare, retragere sau modificare a deciziilor entității publice; etc.).

Recomandări:

Excluderea normelor din proiect.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor entităților publice
- Atribuții paralele
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - influențare necorespunzătoare
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - trafic de influență
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

Art.4 alin.(1) lit.l)

Articolul 4. Atribuții ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe

(1) Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare – AGEPI):

l) dispune măsuri necesare intrării în legalitate pentru organizațiile de gestiune colectivă și structurile comune de colectare;

Obiecții:

Prevederile examinate, operează cu sintagma „măsuri necesare intrării în legalitate”, care, contrar exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.54 lit.a), f) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, atribuie caracter incert atribuțiilor exercitate de către entitatea publică/agenții publici responsabili de exercitarea acestora.

În acest context, se accentuează faptul că implementarea normei, în redacția examinată, determină incertitudine atât sub aspectul concretizării spectrului de *măsuri* care urmează a fi realizate în acest sens de către entitatea publică, cât și sub aspectul delimitării întrunirii calității prescrise de normă de către organizațiile de gestiune colectivă („intrării în legalitate”). Potrivit prevederilor Legii 86/2020, organizația necomercială, dobândește personalitate juridică din momentul înregistrării de stat (prin care se certifică întrunirea condițiilor prescrise de lege pentru înființarea/înregistrarea și activarea ulterioară a acesteia).

Deficiențele în speță, cumulativ, pot determina multiple riscuri de corupție aferente proceselor reglementate, obstrucționând atragerea la răspundere a agenților publici/responsabili de implementarea normei/care au/sușțin că au influență asupra acestora, pentru eventualele incidente de integritate/manifestări de corupție admise în exercițiul funcției.

Recomandări:

Reglementarea clară și exhaustivă a măsurilor întreprinse de agentul public vizat de normă.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - trafic de influență
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
 - abuz de serviciu
- Legalizarea actelor de:
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - abuz de serviciu

Art.4 alin.(1) lit.n)

Articolul 4. Atribuții ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe

n) supraveghează funcționarea organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare;

Obiecții:

Prevederile acquisului comunitar armonizat (Directiva 2014/26/UE), operează cu noțiunea de „monitorizare”, în contextul delimitării atribuțiilor autorităților naționale competente, după cum urmează:
Articolul 36 Respectarea

(1) Statele membre se asigură că respectarea de către organismele de gestiune colectivă stabilite pe teritoriul lor a dispozițiilor de drept intern adoptate în conformitate cu cerințele prevăzute în prezenta directivă este monitorizată de către autoritățile naționale desemnate în acest scop.

Deficiența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.54 lit.c) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora terminologia utilizată în textul proiectului actului normative, este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte.

Terminologia utilizată neuniform, poate determina practici vicioase de interpretare a sensului normei și a atribuției exercitate de către entitatea publică, fapt care poate determina abuzuri în activitatea agenților publici.

Recomandări:

Substituirea cuvântului „supraveghează” cu cuvântul „monitorizează”.

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Utilizarea neuniformă a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - abuz de serviciu
- Legalizarea actelor de:
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - abuz de serviciu

Art.4 alin.(1) lit.o)

Articolul 4. Atribuții ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe (1) Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare – AGEPI):

o) ține evidența entităților autorizate să desfășoare activitățile prevăzute la art. 58 alin.(1) lit. b);

Obiecții:

Potrivit principiilor fundamentale de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate stabilite conform prevederilor Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr.98 din 04 mai 2012, *Administrația publică centrală de specialitate își desfășoară activitatea respectînd principiul atribuirii clare a responsabilităților și competențelor, evitînd ambiguitatea, dublarea și suprapunerea acestora.*

Conform art.83 alin.(1) al proiectului: Organizațiile de gestiune colectivă au statut de asociație obștească, cu scop nelucrativ, și se înființează prin libera asociere a titularilor de drepturi, avînd scopul principal gestiunea

dreptului de autor sau a drepturilor conexe în numele titularilor de drepturi și în beneficiul colectiv al acestora, fiind deținute sau controlate de membrii săi

Se accentuează faptul că, principiile de constituire, înregistrare, de desfășurare și încetare a activității organizațiilor necomerciale, precum și procedura de obținere a statutului de utilitate publică, sunt reglementate potrivit Legii cu privire la organizațiile necomerciale nr.86 din 11 iunie 2020. Astfel, potrivit Legii prenotate, asociația obștească este organizația necomercială constituită benevol de fondatori în vederea realizării scopurilor necomerciale pentru care a fost constituită, iar înregistrarea șiținerea evidenței organizațiilor necomerciale este asigurată de către Agenția Servicii Publice.

Totodată, eventualele modificări ale statutului asociației (schimbarea adresei electronice, schimbarea sediului, a componenței organelor de conducere și de control) sunt notificate, organului înregistrării de stat - Agenția Servicii Publice, în termen de cel mult 3 luni.

Astfel, se evidențiază faptul că aprobarea prevederilor propuse va determina o dublă regulare a activității organizațiilor necomerciale în speță, exercitată de către 2 entități publice (ASP; AGEPI) distincte.

În acest sens, se accentuează faptul că reieșind din normele de tehnică legislativă relevante, întru asigurarea stabilității raporturilor juridice reglementate și predictabilității reglementării domeniului, disjungerea și atribuirea competenței în speță AGEPI, trebuie analizată în cadrul unui proiect concomitent elaborat de modificare a cadrului normativ conex ce enumeră eventualele deficiențe exercitării atribuției în speță de către ASP și justifică atribuirea și exercitarea competenței în speță AGEPI.

Totodată, se accentuează faptul că instituirea unor astfel de norme speciale de reglementare a modului de înregistrare și ținerea evidenței unor categorii de organizațiilor necomerciale, subminează eficiența reformelor desfășurate anterior în contextul implementării principiului de ghiseu unic și atribuirea unui spectru lărgit de atribuții ASP în acest sens. Reforma în speță, a fost inițiată și desfășurată inclusiv în contextul minimizării riscurilor corupției regulatorii (optimizarea proceselor de prestare a serviciilor publice și minimizarea costurilor inclusiv în procesul de prestare și obținerea serviciilor înregistrării de stat/evidenței/eliberarea actelor permissive organizațiilor necomerciale).

Recomandări:

Excluderea normelor din proiect, or principiile de constituire, înregistrare, de desfășurare și încetare a activității organizațiilor necomerciale, sunt reglementate potrivit Legii cu privire la organizațiile necomerciale nr.86 din 11 iunie 2020.

Factori de risc:

- Atribuții paralele

Riscuri de corupție:

- Generale

- 7 -

Art.4 alin.(2); art.38 alin.(1)

Articolul 4. Atribuții ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe

(2) Pentru exercitarea atribuțiilor menționate la alin. (1), în cadrul AGEPI pot fi create comisii și grupuri de lucru, a căror organizare și funcționare se reglementează prin ordin al directorului general.

Articolul 38. Procedura de soluționare alternativă a litigiilor

(1) Disputele referitoare la obligația de transparență prevăzută la art. 36 și mecanismul de ajustare a contractelor prevăzut la art. 37 pot face obiectul unei proceduri înaintate spre examinare Comisiei de mediere sau Arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI.

<p>Obiecții:</p> <p>Normele citate supra sunt norme de blanchetă or, acestea transmit AGEPI, dreptul și competența de a stabili, în mod autonom, reglementări cu caracter normativ (exigențe și interdicții), întru reglementarea activității unor comisii sau grupuri de lucru.</p> <p>Se accentuează faptul că interpretarea extensivă a normei citate supra, poate determina aplicarea acesteia inclusiv în contextul reglementării activității Comisiei de soluționare a contestațiilor sau de mediere/arbitrajului specializat – aspecte reglementate de către guvern în redacția actuală a legii cadru de reglementare a raporturile ce apar la crearea și valorificarea operelor literare, artistice și științifice (drept de autor), a interpretărilor, fonogramelor, videogramelor și emisiunilor organizațiilor de difuziune (drepturi conexe), precum și alte drepturi care sînt recunoscute în legătură cu activitatea intelectuală din domeniul literaturii, artei și științei – Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe nr.139 din 02 iulie 2010.</p> <p>Utilizarea, în conținutul proiectului de act normativ a unor astfel de norme de blanchetă, contribuie la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi etc. Carența prenotată, atribuie caracter extensiv atribuțiilor de reglementare stabilite în competența AGEPI, or domeniul de intervenție normativă a autorității, coincide cu domeniul de intervenție al Guvernului.</p>	
<p>Recomandări:</p> <p>Activitatea Comisiei de mediere/soluționare a contestațiilor și Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale urmează a fi reglementată conform regulamentului aprobat de către Guvern.</p>	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atribuții extensive de reglementare ● Norme de blanchetă defectuoase 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

- 8 -

<p>Art.10 alin.(5) Articolul 10. Conținutul dreptului de autor. Drepturile morale (5) După decesul autorului, exercitarea drepturilor sale morale se transmite moștenitorilor, potrivit legislației civile, pe termen nelimitat. Dacă nu există moștenitori, exercitarea acestor drepturi revine organizației de gestiune colectivă al cărei membru a fost autorul sau <u>cu care acesta a avut o legătură directă.</u></p>	
<p>Obiecții:</p> <p>Prevederile citate supra operează cu o sintagmă ambiguă „cu care acesta a avut o legătură directă”, care atribuie caracter neclar normei și denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.54 lit.a), f) al al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Carența în speță, poate determina multiple riscuri, inclusiv de corupție, aferente delimitării subiecților în drept de a exercita drepturile morale ale autorului care nu are moștenitori.</p>	
<p>Recomandări:</p> <p>Substituirea sintagmei „cu care acesta a avut o legătură directă” cu o formulă ce ar permite identificarea clară și fără echivoc a cercului de subiecți vizați, ce pot pretinde la exercitarea drepturilor morale ale autorului.</p>	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

Art.59 alin.(1) lit.b)-c); art.63 alin.(2) lit.a), c), alin.(4)

Articolul 59. Obligațiile entităților autorizate

(1) Entitatea autorizată, menționată la art. 58 alin.(1) lit. b), are următoarele obligații:

b) să adopte măsurile corespunzătoare pentru a descuraja reproducerea, distribuirea, comunicarea către public sau punerea la dispoziția publicului în mod neautorizat a exemplarelor în format accesibil;

c) să dea dovadă de grija cuvenită atunci când tratează operele sau alte obiecte ale protecției, precum și exemplarele în format accesibil ale acestora și ține evidența acestor operațiuni;

Articolul 63. Răspunderea pentru actele neautorizate

(2) Răspundere prevăzută la alin. (1) nu este angajată în cazul în care prestatorii de servicii demonstrează îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

a) au depus cele mai bune eforturi pentru a obține o autorizație;

c) au acționat cu promptitudine, la primirea unei notificări suficient de justificate din partea titularilor de drepturi sau a reprezentanților acestora, pentru a opri accesul la operele sau alte obiecte protejate notificate sau pentru a le elimina de pe site-urile lor, și au depus cele mai bune eforturi pentru a preveni viitoare încălcări a acestora în conformitate cu litera (b).

b) au depus, în conformitate cu cele mai ridicate standarde de diligență profesională din domeniu, cele mai bune eforturi pentru a asigura indisponibilitatea operelor și a altor obiecte protejate în privința cărora titularii de drepturi au oferit, în prealabil, informații relevante și necesare;

(4) În cazul prestatorilor de servicii prevăzuți la alin. (3), dacă numărul mediu lunar de vizitatori unici a depășit 5 milioane în anul calendaristic precedent, răspunderea prevăzută de prezentul articol nu este angajată dacă aceștia demonstrează, pe lângă îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (3), faptul că au depus cele mai bune eforturi pentru a preveni noi încălcări ale operelor și altor obiecte protejate notificate, în privința cărora titularii de drepturi au furnizat informații relevante și necesare

Obiecții:

Prevederile expuse supra, operează cu sintagme ambigue („*măsurile corespunzătoare*”, „*să dea dovadă de grija cuvenită*”, „*cele mai bune eforturi*”, „*și au depus cele mai bune eforturi*”, „*informații relevante și necesare*”), fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă stabilite conform prevederilor art.54 alin.(1) lit.a), f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Totodată, utilizarea sintagmei „*cu cele mai ridicate standarde de diligență profesională din domeniu*”, atribuie caracter defectuos normei și poate determina dificultăți la etapa implementării normei sub aspectul evaluării și identificării normelor aplicabile.

Deficiențele prenotate, cumulativ periclitează stabilitatea raporturilor juridice reglementate și predictibilitatea cadrului normativ, or acestea pot determina dificultăți la etapa implementării normelor în speță sub multiple aspecte.

Astfel, se accentuează riscul interpretării tendențioase a normelor juridice precitate de către subiecții vizați și agenții publici responsabili de implementarea normelor prenotate, inclusiv în contextul aprecierii exercitării corespunzătoare a obligațiilor legale de către entitățile autorizate/prestatorii de servicii și eventual atragerea la răspundere a acestora.

Recomandări:

- Concretizarea măsurilor ce urmează a fi obligatoriu adoptate de către entitatea autorizată pentru a descuraja reproducerea, distribuirea, comunicarea către public sau punerea la dispoziția publicului în mod neautorizat a exemplarelor în format accesibil (Art.59 alin.(1) lit.b));
- concretizarea informațiilor ce urmează a fi prezentate de către titularii de drepturi, în contextul aprecierii

dacă prestatorii de servicii este pasibil de răspundere;

- substituirea sintagmei „cele mai bune eforturi” cu prevederi ce concretizează eforturile vizate sau stabilește exigența de respectarea cadrului normativ de obținere a autorizație (art.63 alin.(2) lit.a));
- concretizarea standardelor de diligență profesională aplicabile din domeniu.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Norme de trimitere defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale

- 10 -

Art.63 alin.(1)

Articolul 63. Răspunderea pentru actele neautorizate

(1) Dacă nu este acordată nicio autorizație în condițiile art.31 sau ale art.32, prestatorii de servicii online de partajare de conținut răspund pentru actele neautorizate de comunicare publică, inclusiv pentru punerea la dispoziția publicului, a operelor protejate prin drept de autor sau a altor obiecte protejate

Obiecții:

Prevederile precitate, nu concretizează categoria de răspundere aplicabilă prestatorilor de servicii online de partajare pentru actele neautorizate de comunicare publică, inclusiv pentru punerea la dispoziția publicului, a operelor protejate prin drept de autor sau a altor obiecte protejate. Carența în speță, poate determina, cumulativ cu alte circumstanțe, caracterul declarativ al normei și responsabilizarea insuficientă a subiecților vizati pentru respectarea prevederilor legale.

Recomandări:

Concretizarea categoriei de răspundere aplicabile prestatorilor de servicii online de partajare pentru actele neautorizate de comunicare publică, inclusiv pentru punerea la dispoziția publicului, a operelor protejate prin drept de autor sau a altor obiecte protejate

Factori de risc:

- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări

Riscuri de corupție:

- Generale

- 11 -

Art.65 alin.(2) lit.d)

Articolul 65. Cooperarea dintre prestatorii de servicii online de conținut și titularii de drepturi

(2) Utilizările legitime, care nu încalcă dreptul de autor sau drepturile conexe, în sensul alin. (1), pot include:[...] d) utilizări ale unui conținut în cazul căruia pragul de originalitate sau orice altă cerință referitoare la pragul de protecție nu este respectată.

Obiecții:

Prevederile proiectului operează cu terminologie nereglementată, în contextul aprecierii legitimității utilizării conținutului, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.54 alin.(1) lit.h) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și poate determina aprecierea tendențioasă a conținutului noțiunilor în speță.

Recomandări:

Reglementarea noțiunilor „pragul de originalitate”, „pragul de protecție”.

Factori de risc:

- Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.71 alin.(9)

Articolul 71. Remunerația compensatorie pentru copia privată

[...] (9) În termen de 15 zile de la primirea datelor menționate la alin. (7) lit. a)-b), AGEPI le transmite organizației de gestiune colectivă desemnată cu dreptul de colectare a remunerației compensatorii.

Obiecții:

Prevederile propuse, nu reglementează clar termenul de realizare a unei proceduri administrative de către o entitate publică (calendaristice/lucrătoare). Reglementarea lacunară sau confuză a termenelor administrative determină discreția excesivă a agentului public de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.

Recomandări:

Concretizarea termenului de realizare a procedurii administrative prenotate de către AGEPI (calendaristice/lucrătoare).

Factori de risc:

- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.88 alin.(12)-(13)

Articolul 88. Adunarea generală

(12) Organizațiile de gestiune colectivă au obligația să depună la AGEPI, în termen de 5 zile după desfășurarea Adunării Generale: a) raportul anual de transparență; b) raportul anual al cenzorului sau comisiei de cenzori, după caz; c) lista de membri și repertoriul actualizat; d) acordurile de reprezentare cu organizațiile similare din străinătate; e) declarațiile individuale anuale ale directorului general, ale membrilor consiliului și ale consiliului de supraveghere; f) hotărârile adoptate în cadrul Adunării Generale.

(13) Documentele prevăzute la alin. (12) lit. a), c) și e) se depun la AGEPI, în formatul stabilit prin ordinul Directorului general al AGEPI.

Obiecții:

Prevederile expuse supra, nu reglementează clar și fără echivoc formatul în care vor fi depuse actele de către organizațiile de gestiune colectivă, atribuind AGEPI competența de a delimita prin act normativ propriu aspectul dat. Circumstanța în speță, creează precondiții pentru exercitarea unor atribuții excesive de reglementare de către entitatea publică și determină caracterul de defectuos al normei de blanchetă instituite.

Carența dată, poate determina aplicarea tendențioasă a normei și admiterea incidentelor de integritate/manifestărilor de corupție de către agenții publici/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, în contextul inițierii revizuirii formatului în care urmează a fi prezentate documentele.

Recomandări:

Obiecțiile expuse supra, urmează a fi examinate coroborat cu obiecțiile expuse în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție vis-à-vis de prevederile Art.4 alin.(1) lit.f)-i) al proiectului.

Factori de risc:

- Norme de blanchetă defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.89 alin.(4)

Articolul 89. Consiliul și Directorul general ai organizației de gestiune colectivă
(4) Calitatea de director general presupune respectarea criteriilor de integritate.

Obiecții:

Aprobarea normei în redacția propusă riscă să nu asigure climatul de integritate scontat, or prevederile proiectului sunt lacunare sub aspectului delimitării exhaustive a criteriilor de integritate aplicabile. Carența în speță, atribuie caracter ambiguu normei și denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.54 alin.(1) lit.a), f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Omisiunile legiuitorului de a reglementa clar aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din alte prevederi ale aceluiași act determină incertitudine în cadrul relațiilor sociale reglementate și periclitează realizarea nivelului scontat al climatului de integritate în sectorul privat.

Recomandări:

Reglementarea exhaustivă a criteriilor de integritate aplicabile.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare

Art.89 alin.(5); 92 alin.(4)

Articolul 89. Consiliul și Directorul general ai organizației de gestiune colectivă
(5) Directorul general și membrii Consiliului trebuie să prezinte Adunării Generale și să depună la AGEPI în condițiile art. 88 alin. (12), o declarație individuală anuală care să conțină următoarele informații:

a) orice interese avute în organizația de gestiune colectivă; b) orice remunerație primită de la organizația de gestiune colectivă pe durata exercițiului financiar anterior, inclusiv sub forma unor pensii, avantaje și alte beneficii de natură pecuniară și nepecuniară; c) orice sumă primită din partea organizației de gestiune colectivă pe durata exercițiului financiar anterior, în calitate de titular de drepturi; d) orice conflict existent sau potențial dintre interesele personale și cele ale organizației de gestiune colectivă sau dintre obligațiile față de organizația de gestiune colectivă și îndatoririle față de altă persoană fizică sau juridică.

Articolul 92. Consiliul de supraveghere

(4) Fiecare membru al Consiliului de supraveghere este obligat să completeze și să prezinte Adunării Generale, o declarație individuală anuală, care cuprinde informațiile prevăzute la art.89 alin. (6)

Obiecții:

Prim-plan se evidențiază faptul că norma de trimitere stabilită la art.92 alin.(4) al proiectului este defectuoasă, or face trimitere la art.89 alin.(6) – care nu se regăsește în proiect.

Totodată, se remarcă faptul că stabilirea obligației de declarare anuală trebuie raportată la o dată calendaristică concretă, or lipsa termenelor concrete întotdeauna lasă loc pentru interpretări abuzive din partea declarantului și periclitează responsabilizarea corespunzătoare a declarantului.

Subsidiar, se remarcă faptul că, prevederile expuse supra atribuie AGEPI competențe specifice unei

autorități naționale de integritate (cumularea și analiza declarațiilor anuale prezentate de către Directorul general și membrii Consiliului OCG). În acest context, se remarcă insuficiența argumentării necesității și relevanței prezentării și stocării informațiilor în cauză și rezultatele analizei informațiilor prezentate (repercusiunile ce vizează declarații).

Recomandări:

Raportarea obligației de declarare anuală la un termen calendaristic concret.

Ținând cont de insuficiența argumentării *i)* necesității și relevanței prezentării și stocării informațiilor în cauză de către AGEPI și *ii)* reglementării aspectelor procedurale procesării acestora și *iii)* repercusiunile procesului asupra declarațiilor, se recomandă excluderea obligației de prezentare a informației în speță în adresa AGEPI.

Subsidiar, apreciind efortul autorului întru responsabilizarea și aplicarea unor standarde corespunzătoare ce vizează integritatea declarațiilor, se recomandă implementarea subsidiară a unor mecanisme ce vizează abținerea subiecților vizați de la aprobarea deciziilor aflându-se în conflict de interese.

Factori de risc:

- Norme de trimitere defectuoase
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - influențare necorespunzătoare
 - trafic de influență
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - scurgere a informațiilor cu accesibilitate limitată
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 16 -

Art.94 lit.i)

Articolul 94. Obligațiile generale ale organizațiilor de gestiune colectivă

Organizația de gestiune colectivă are următoarele obligații generale:

i) să răspundă în scris, în cel mai scurt timp posibil, plângerilor, în special în ceea ce privește gestionarea drepturilor, revocarea mandatului sau retragerea drepturilor, condițiile de aderare, colectarea sumelor datorate autorilor sau titularilor de drepturi, reținerile și repartizarea acestora;

Obiecții:

Prevederile citate supra operează cu o sintagmă ambiguă „în cel mai scurt timp posibil”, care atribuie caracter incert acțiunilor organizației de gestiune colectivă. Deficiența prenotată, poate determina eludarea continuă a obligației de soluționare a sesizărilor parvenite și cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor/drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Recomandări:

Reglementarea expresă a termenului de soluționare a sesizării.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa unor termene concrete/termene

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - abuz de serviciu

nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

- 17 -

Art.97 alin.(10) lit.a)

Articolul 97. Reguli privind repartizarea remunerațiilor

(10) În cazul în care organizația de gestiune colectivă investește veniturile provenite din drepturi sau orice venituri derivate din investirea veniturilor provenite din drepturi, acest aspect trebuie să se realizeze în interesul suprem al titularilor de drepturi ale căror drepturi le reprezintă, în conformitate cu politica privind utilizarea veniturilor provenite din drepturi și a veniturilor obținute în rezultatul investirii veniturilor provenite din drepturi, cu politica de gestiune a riscurilor și cu respectarea următoarelor reguli:

a) dacă există un potențial conflict de interese, organizația de gestiune colectivă se asigură că investiția se realizează exclusiv în interesul membrilor săi;

Obiecții:

Conflictul de interese potențial reprezintă situația în care interesele personale ale subiectului declarării ar putea conduce la apariția unui conflict de interese real și care se declară. Prevederile proiectului sunt lacunare sub aspectul delimitării procedurilor aplicabile de gestionare a situațiilor cu potențial conflict de interese.

Deficiența în speță, determină discreția subiectului responsabil de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesul membrilor săi (prescris de normă) și riscuri aferente gestionării/investirii de către OCG a veniturilor provenite din drepturi.

Recomandări:

Reglementarea proceselor aplicabile de gestionare a situațiilor cu potențial conflict de interese (exigența declarării acestuia; termenul de declarare; etc.).

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - conflict de interese și/sau favoritism
- Legalizarea actelor de:
 - conflict de interese și/sau favoritism

- 18 -

Art.100 alin.(3); art.107 alin.(1); art.104 alin.(6)

Articolul 100. Procedura de negociere

(3) În funcție de propunerea primită în vederea emiterii ordinului de constituire a comisiei de negociere, AGEPI poate convoca și desemna în comisia de negociere orice entitate care are un interes legitim

Articolul 107. Încălcarea de către organizația de gestiune colectivă a prevederilor prezentei legi 66

(1) În cazul în care se constată că organizația de gestiune colectivă nu respectă obligațiile impuse prin prezenta lege, cu excepția celor a căror încălcare se pedepsește contravențional sau penal, AGEPI poate dispune una dintre următoarele măsuri:

Articolul 104. Structura comună de colectare

(6) După verificarea respectării condițiilor prevăzute la art. 104 alin. (5), structura de colectare poate fi desemnată colector, în temeiul acordului organizațiilor de gestiune colectivă fondatoare a structurii de colectare, care gestionează aceeași categorie de drepturi sau titulari de drepturi, prin

decizie a directorului general al AGEPI care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Acordul se încheie în formă scrisă și se depune la AGEPI.

Obiecții:

Determinarea competenței agentului public/entității publice, prin utilizarea cuvântului „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor, în condițiile în care vizează exercitarea prerogativei de decizie vis-a-vis de oportunitatea includerii unor anumiți subiecți în cadrul comisiei de negociere/sanționarea OGC/desemnarea colectorului.

Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția agentului public/entității publice care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție, poate fi folosită în mod abuziv de către agentului public/entității publice, pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale. Riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri funcționarul „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele.

Recomandări:

Excluderea cuvântului „poate” din context.

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligație

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
 - abuz de serviciu
 - trafic de influență

- 19 -

Art.103 alin.(5)

Articolul 103. Desemnarea colectorului în cazul drepturilor gestionate colectiv obligatoriu sau prin gestiune colectivă extinsă

(5) În cazul în care organizațiile de gestiune colectivă nu depun propunerea menționată la alin. (2), AGEPI decide asupra desemnării colectorului dintre organizațiile de gestiune colectivă avizate, luând în considerație care dintre organizațiile de gestiune colectivă avizate întrunește cumulativ următoarele condiții: a) să dețină program de monitorizare a utilizării operelor și a altor obiecte protejate și sistem de repartizare a remunerației; b) să fie reprezentativ, în raport de numărul cel mai mare de membri și de gradul de utilizare al repertoriului gestionat, dovedit prin rapoarte de la utilizatori; c) să dispună de resurse umane și materiale necesare pentru asigurarea colectării remunerațiilor, cu un nivel minim de cheltuieli.

Obiecții:

Prevederile proiectului nu stabilesc termenul de care dispun organizațiile de gestiune colectivă întru dezbateră și desemnarea colectorului, fapt care atribuie caracter incert momentului în care AGEPI, în calitate de regulator, poate/trebuie să intervină cu o decizie în acest sens. Carența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor de reglementare comprehensibilă și transparentă a procedurilor administrative exercitate de entitățile publice stabilite inclusiv de prevederile art.32 al Codului administrativ nr.116 din 19 iulie 2018 și creează precondiții pentru admiterea unor incidente de integritate/manifestări de corupție de către agenții publici responsabili de implementarea normei.

Recomandări: Reglementarea termenului de care dispun OCG, întru dezbateră și desemnarea colectorului, la expirarea căruia, AGEPI va interveni cu o decizie în acest sens.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism

- 20 -

Art.107 alin.(3) Articolul 107. Încălcarea de către organizația de gestiune colectivă a prevederilor prezentei legi (3) Deciziile emise de AGEPI în temeiul alin. (1) pot fi contestate în modul prevăzut de legislație.	
Obiecții: Utilizarea sintagmei „în modul prevăzut de legislație”, caracter neclar mecanismului de contestare a deciziilor entității publice și a cadrului normativ aplicabil în context. Carența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.55 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și poate determina discreția absolută și incontestabilă a entității publice de a trata o anumită problemă de interes privat sau public, fără ca persoanele interesate să poată supune acțiunile autorității unui control.	
Recomandări: Concretizarea procedurilor de contestare a Deciziei entității publice vizate.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Norme de trimitere defectuoase ● Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor entităților publice 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative a proiectului, scopul acestuia este armonizarea prevederilor legislației naționale cu acquisul comunitar relevant, având menirea de a oferi un grad ridicat de protecție autorilor și titularilor de drepturi de autor și conexe, prin instituirea unui cadru legal care oferă posibilitatea valorificării operelor și altor obiecte protejate de aceste drepturi, de a stabili un mecanism clar de colectare, repartizare și achitare a remunerației de către organizațiile de gestiune colectivă și responsabilizarea tuturor părților implicate în acest proces, precum și de a spori gradul de transparență în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate parțial rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de cadrul normativ relevant. Astfel, ținând cont de necesitatea implementării constante de către autori a rigorilor statuate de cadrul normativ întru transparentizarea proceselor decizionale, se recomandă autorului organizarea unor acțiuni suplimentare de consultare a proiectului de decizie elaborat (*dezbateri publice, audieri publice, sondaj de opinie, referendum, solicitarea opiniilor experților în domeniu, crearea grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc cu participarea reprezentanților societății civile*).

Deși nota informativă a proiectului a fost structurată potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, se impune necesitatea suplimentării spectrului de argumente expuse în susținerea inerenței reformei în speță și aprecierii juste a relevanței reformatării, în formula propusă, a cadrului normativ special de reglementare a drepturilor de autor și conexe. În acest context, urmează fi inclusiv apreciată și reflectată practica comunitară/internațională de reglementare a competenței funcționale a Oficiului național de proprietate intelectuală.

Prevederile proiectului presupun o reformatare amplă a cadrului normativ de reglementare a drepturilor de autor și conexe, prezumînd o reorganizare a Oficiului național de proprietate intelectuală contrar principiilor de reglementare a activității autorităților administrației publice centrale de specialitate stabilite de prevederile Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr.98 din 04 mai 2012 (cumularea de către acesta a competențelor elaborare, control și sancționare, dublarea, sub unele aspecte, a atribuțiilor exercitate de către alte entități (ASP), competențe specifice unei autorități de integritate (cumularea și analiza declarațiilor anuale prezentate de către Directorul general și membrii Consiliului OCG), etc).

Analiza prevederilor propuse, denotă multiple riscuri de corupție aferente corupției regulatorii și admiterea incidentelor de integritate/manifestărilor de corupție de către agenții publici/persoanele care au/sustin că au influență asupra acestora, în contextul exercitării atribuțiilor în speță de către entitatea publică.

În contextul dat, se impune necesitatea revizuirii sub aspect conceptual, a statutului și spectrului de atribuții prescris entității publice vizate (AGEPI) cu scopul excluderii riscurilor aferente cumulării competențelor de a stabili rigori, a controla aplicarea lor și de a sancționa.

Revizuirea în speță urmează a fi efectuată ținînd cont de efortul *i)* constant depus de către autorități în contextul optimizării cadrului normativ ce vizează controlul de stat și nemijlocit a numărului organelor de control și *ii)* insuficiența argumentării de către autor a necesității imperioase exercitării atribuțiilor de control de către AGEPI; *iii)* riscuri de corupție aferente procedurilor de control exercitate de către AGEPI în virtutea prevederilor propuse (delimitate conform capitolului III al prezentului raport de expertiză anticorupție).

Subsidiar, se remarcă faptul că redacția proiectului urmează a fi revăzute prin prisma exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, or analiza redacției propuse, denotă unele deficiențe, care atribuie caracter incert normelor juridice și respectiv proceselor administrative reglementate (utilizarea unor formule ambigui, terminologie neuniformă).

În aceeași ordine de idei, ținînd cont de normele de tehnică legislativă relevante, întru asigurarea stabilității raporturilor juridice reglementate și predictabilității reglementării domeniului, se impune necesitatea elaborării și promovării concomitente a amendamentelor corespunzătoare la cadrul normativ conex. Elaborarea și promovarea concomitentă a amendamentelor la cadrul normativ conex, cu justificarea disjungerii unor atribuții și atribuirii acestora în competența funcțională a AGEPI, va permite justificare coerenței reformei inițiate.

17.02.2022

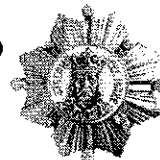
Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL, Inspector superior

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

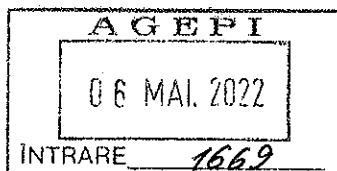
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР ПО
БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-9559 din 04.05.2022

La nr. 701 din 21.04.2022

**Agenția de Stat pentru Proprietate
Intelectuală**

Prin prezenta, cu referire la proiectul definitivat de *lege privind drepturile de autor și drepturile conexe* (număr unic 521/AGEPI/2021), comunicăm următoarele.

Expertiza anticorupție, în calitate de *măsură de control al integrității în sectorul public*, este o atribuție exercitată de către CNA în strictă conformitate cu prevederile cadrului normativ statutar și conex de reglementare a procesului de legiferare și Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative aprobată de Colegiul CNA Nr.6 din 20 octombrie 2017, (https://cna.md/public/files/2017_metodol_rea/Method.efect.exp.antic._acte_normative.pdf).

Proiectul în speță, a fost supus expertizei anticorupție ca urmare a demersului AGEPI nr.202 din 02.02.2022, iar raportul de expertiză anticorupție cu nr.ELO22/7737 din 17.02.2021, a fost remis în adresa autorului prin scrisoarea cu nr.06/2-926 din 17.02.2022.

Subsidiar, conform art.39 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017, la inițiativa autorului, a fost organizată o ședință cu participarea reprezentanților Centrului, în cadrul căreia au fost supuse dezbaterei obiecțiile și recomandările înaintate, cu scopul identificării soluțiilor privind remedierea divergențelor. În rezultatul ședinței prenotate, autorul urma să definitiveze proiectul, cu implementarea recomandărilor înaintate/justificarea respingerii acestora în *Sinteza obiecțiilor și propunerilor*.

În conformitate cu prevederile art.28 alin.(8) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017: (8) *Autorul poate solicita efectuarea expertizei anticorupție repetate în următoarele cazuri:*

- a) *toate obiecțiile și recomandările din raportul de expertiză anticorupție anterior au fost acceptate;*
- b) *în cadrul unui grup de lucru comun [...], membrii grupului ajung la un numitor comun cu privire la redacția proiectului, astfel încât să fie remediați factorii de risc și riscurile de corupție identificate în raportul de expertiză anticorupție anterior. [...];*
- c) *proiectul supus expertizei anticorupție nu a fost adoptat timp de un an, [...];*
- d) *proiectul a fost restituit autorului ca urmare a instituirii unei legislaturi noi [...]*

Analiza *Sintezei* obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) prezentate de către autor pe marginea proiectului, denotă faptul că majoritatea recomandărilor expuse în cadrul raportului cu nr.ELO22/7737 din 17.02.2021, remis în adresa autorului prin scrisoarea cu nr.06/2-926 din 17.02.2022, au fost acceptate de către autor, cu

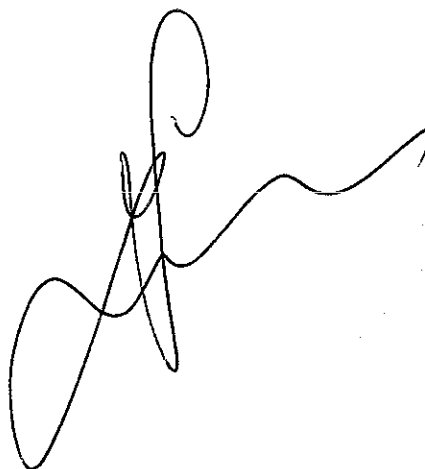
efectuarea rectificărilor de rigoare în conținutul proiectului. Excepție în acest sens, constituie implementarea parțială a recomandărilor ce vizează revizuirea spectrului de atribuții prescris entității publice vizate, cu scopul excluderii riscurilor aferente *cumulării competențelor de a stabili rigori, a controla aplicarea lor și de a sancționa* (în acest sens fiind revizuite prevederile ce vizează atribuirea AGEPI a atribuțiilor specifice unei *autorități de integritate* - art.89 alin.(5) și art.92 alin.(4) al proiectului).

Totodată, în conformitate cu prevederile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative, aspectul în cauză urmează a fi calificat drept factor ce poate determina riscuri de corupție aferente corupției regulatorii și admiterea incidentelor de integritate/manifestărilor de corupție de către agenții publici/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, în contextul exercitării atribuțiilor în speță de către entitatea publică.

În contextul celor sus-menționate, reiterăm poziția expusă anterior, or *delimitarea funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de funcțiile de implementare a acestora și atribuire clară a responsabilităților și competențelor, evitând ambiguitatea, dublarea și suprapunerea acestora*, de rînd cu neadmiterea conflictului de interese, a constituit unul dintre dezideratele primordiale scontate prin elaborarea și adoptarea Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr.98 din 04 mai 2012 (argumentele invocate de către autor în *sinteza obiecțiilor* nu justifică inaplicabilitatea principiilor statuate de art.4 al Legii prenotate).

Prin urmare, *expertiza repetată* asupra proiectului înaintat nu este posibilă în condițiile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017, iar proiectul urmează a fi definitivat conform prevederilor art.39-40 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Director

Iulian RUSU